

Projekt

z dnia 11 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SOSNOWCU**

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Sosnowca za 2024 rok

Działając na podstawie art. 12 pkt 9d *ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107) – Rada Miejska w Sosnowcu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć Ocenę stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Sosnowca za 2024 rok, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca
Rady Miejskiej w Sosnowcu
Anna Jedynak-Rykała**

OCENA STANU ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOWODZIOWEGO MIASTA SOSNOWCA ZA 2024 ROK

I. Stan prawny

Podstawowym aktem prawnym regulującym gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi jest ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. z 2024 roku poz. 1087 ze zm.), w której problematyce zarządzania ryzykiem powodziowym został poświęcony rozdział 1 działu IV przedmiotowej ustawy. Poniżej znajdują się wybrane najistotniejsze zagadnienia ustawowe, a ujednolicony tekst dostępny jest np. pod adresem:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001566/U/D20171566Lj.pdf>

Art.163. Ochrona przed powodzią

1. Ochrona przed powodzią jest zadaniem Wód Polskich oraz organów administracji rządowej i samorządowej.

2. Wody Polskie zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 1.

3. Jednostki samorządu terytorialnego zapewniają, w zakresie swojej właściwości, ochronę ludności i mienia przed powodzią wywołaną przez wody publiczne stanowiące własność Skarbu Państwa, jeżeli zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 213 ust. 3.

4. Użytkownicy wód współpracują z Wodami Polskimi oraz z organami administracji rządowej i samorządowej w ochronie przed powodzią, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

5. Ochronę przed powodzią prowadzi się z uwzględnieniem map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

6. Ochronę przed powodzią realizuje się, uwzględniając wszystkie elementy zarządzania ryzykiem powodziowym, w szczególności zapobieganie, ochronę, stan należytego przygotowania i reagowanie w przypadku wystąpienia powodzi, usuwanie skutków powodzi, odbudowę i wyciąganie wniosków w celu ograniczania potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, w zakresie określonym w przepisach ustawy oraz w przepisach odrębnych.

Art.164. Koordinacja działań

1. Ochronę przed powodzią prowadzi się w sposób zapewniający koordynację z działaniami służącymi osiągnięciu celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochronie wód.

2. Koordinacja ma na celu:

- 1) zwiększenie skuteczności ochrony przed powodzią oraz działań służących osiągnięciu celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochronie wód;
- 2) zapewnienie współpracy na rzecz osiągnięcia wspólnych korzyści oraz wymiany informacji w zakresie ochrony przed powodzią oraz osiągnięcia celów środowiskowych określonych w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61 i ochrony wód.

3. Koordinacja obejmuje w szczególności czynności, o których mowa w art. 326 ust. 2-5.

Art.165. Przebieg ochrony przed powodzią

1. Ochronę przed powodzią realizuje się w szczególności przez:

- 1) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, w szczególności obszarów szczególnego zagrożenia powodzią;
- 2) racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- 3) zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;
- 4) zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- 5) budowę, przebudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- 6) prowadzenie akcji lodołamania;
- 7) prowadzenie polityki informacyjnej w zakresie ochrony przed powodzią oraz ograniczania jej skutków.

2. Wojewodowie wyposażają i utrzymują wojewódzkie magazyny przeciwpowodziowe.

Art.167. Wstępna ocena ryzyka powodziowego

1. Dla obszarów dorzeczy przygotowuje się, na podstawie dostępnych lub łatwych do uzyskania informacji obejmujących także wpływ zmian klimatu na występowanie powodzi, wstępną ocenę ryzyka powodziowego.

2. Wstępna ocena ryzyka powodziowego zawiera w szczególności:

- 1) mapy obszarów dorzeczy, z zaznaczeniem granic dorzeczy, granic zlewni i granicy pasa nadbrzeżnego, ukazujące topografię terenu oraz jego zagospodarowanie;
- 2) opis powodzi historycznych:
 - a) które spowodowały znaczące negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, zawierający ocenę tych skutków, zasięg powodzi oraz trasy przejścia wezbrania powodziowego,
 - b) jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że podobne zjawiska powodziowe będą miały znaczące negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej;
- 3) ocenę potencjalnych negatywnych skutków powodzi mogących wystąpić w przyszłości dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, z uwzględnieniem:
 - a) topografii terenu,
 - b) położenia cieków wodnych i ich ogólnych cech hydrologicznych oraz geomorfologicznych, w tym obszarów zalewowych jako naturalnych obszarów retencyjnych,
 - c) skuteczności istniejących zbiorników wodnych i innych budowli przeciwpowodziowych i regulacyjnych,
 - d) położenia obszarów zamieszkałych,
 - e) położenia obszarów, na których jest wykonywana działalność gospodarcza;
- 4) w miarę możliwości - prognozę długofalowego rozwoju wydarzeń, w szczególności wpływu zmian klimatu na występowanie powodzi;
- 5) określenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.

Art.168. Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego, organy upoważnione

1. Projekt wstępnej oceny ryzyka powodziowego przygotowują Wody Polskie.

Art.169. Mapy zagrożenia powodziowego

1. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi wskazanych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego sporządza się mapy zagrożenia powodziowego.

2. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

- 1) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;

- 2) obszary szczególnego zagrożenia powodzią;
- 3) obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego,
 - b) wału przeciwsztormowego,
 - c) budowli piętrzącej.

3. Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się następujące elementy:

- 1) zasięg powodzi;
- 2) głębokość wody lub rzędną zwierciadła wody;
- 3) w uzasadnionych przypadkach - prędkość przepływu wody lub natężenie przepływu wody.

Art.170. Mapy ryzyka powodziowego

1. Dla obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2, sporządza się mapy ryzyka powodziowego.

2. Na mapach ryzyka powodziowego przedstawia się potencjalnie negatywne skutki związane z powodzią dla obszarów, o których mowa w art. 169 ust. 2, uwzględniające:

- 1) szacunkową liczbę mieszkańców, którzy mogą być dotknięci powodzią;
- 2) rodzaje działalności gospodarczej wykonywanych na obszarach, o których mowa w art. 169 ust. 2;
- 3) instalacje mogące, w razie wystąpienia powodzi, spowodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości;
- 4) występowanie:
 - a) ujęć wody, stref ochronnych lub obszarów ochronnych,
 - b) kąpielisk,
 - c) obszarów Natura 2000, parków narodowych oraz rezerwatów przyrody;
- 5) w uzasadnionych przypadkach:
 - a) obszary, na których mogą wystąpić powodzie, którym towarzyszy transport dużej ilości osadów i rumowiska,
 - b) potencjalne ogniska zanieczyszczeń wód.

Art.171. Projekty map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego, organy upoważnione

1. Projekty map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego sporządzają Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwymi wojewodami.

Art.172. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym

1. Na podstawie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego przygotowuje się plany zarządzania ryzykiem powodziowym, z uwzględnieniem podziału kraju na obszary dorzeczy i regiony wodne.

Art.173. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym, organy upoważnione

1. Projekty planów zarządzania ryzykiem powodziowym przygotowują Wody Polskie w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw transportu w zakresie infrastruktury transportowej, z właściwymi wojewodami oraz po zasięgnięciu opinii marszałków województw. Marszałkowie województw przedstawiają opinię w terminie 45 dni od dnia otrzymania projektów planów zarządzania ryzykiem powodziowym, przy czym brak opinii we wskazanym terminie uznaje się za pozytywne zaopiniowanie projektów.

W 2022 r. Minister Infrastruktury działając na podstawie art. 171 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne przekazał do wykorzystania tutaj. Urzędowi mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP) w postaci bazy danych przestrzennych oraz wersji kartograficznych. Mapy te zostały podane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury.

II. Zamierzenia planistyczne w zakresie ograniczenia skutków powodzi dla Sosnowca

1. Stan realizacji działań planistycznych w zakresie ograniczenia skutków powodzi.

1.1. Opublikowane i zweryfikowane mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego zawarte są w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu zapewniającego obsługę ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, które to stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym.

1.2. Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego jako dokumenty planistyczne stanowią w praktyce nietechniczny środek ochrony przeciwpowodziowej mający na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych konsekwencji powodzi. Celem powstania tych dokumentów jest właściwe zarządzanie ryzykiem jakie może stwarzać powódź dla życia i zdrowia ludzi, środowiska oraz gospodarki.

1.3. Mapy stanowią podstawę dla racjonalnego planowania przestrzennego na obszarach zagrożonych powodzią, a tym samym dla ograniczenia negatywnych skutków powodzi. Wdrożenie do realizacji ww. dokumentów skutkuje dla jednostek samorządu lokalnego koniecznością uwzględnienia tego zagrożenia w przypadkach wydawania decyzji o lokalnej inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy na wskazanych terenach.

2. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznacza się obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wynikającego z naturalnych uwarunkowań, a przede wszystkim sąsiedztwa rzeki. Dla tego rodzaju terenów wprowadza się zapisy ograniczające lub eliminujące inwestowanie.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca” przyjętym uchwałą Nr 369/XXXI/2016 rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 maja 2016 r. wraz ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą Nr 855/LXII/2018 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 kwietnia 2018 r. oraz zmianą zatwierdzoną Uchwałą Nr 923/LVI/2022 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 31 marca 2022 r., zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią zostały ujęte w ustaleniach Studium 2016.

W roku 2024 zostały podjęte następujące uchwały w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

·Uchwała Nr 1344/LXXXV/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicą Orłat Lwowskich oraz granicą administracyjną miasta Mysłówice, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 07 lutego 2024 roku, poz. 1200, wraz z Rozstrzygnięciem Nadzorczym Wojewody Śląskiego Nr IFIII.4131.1.13.2024 z dnia 4 marca 2024 roku,

·Uchwała Nr 1404/LXXXVIII/2024 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 marca 2024 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca dla obszaru ograniczonego ulicami: DK86, K.K. Baczyńskiego, oraz granicą administracyjną miasta, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 10 kwietnia 2024 r., poz. 2936.

Na obszarze Sosnowca na podstawie map zagrożenia powodziowego (MZP) oraz map ryzyka powodziowego (MRP) wskazano dla rzek Przemszy i Brynicy:

a. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w myśl przepisów ustawy prawo wodne, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) oraz prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),

b. Obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),

c. Obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia wału przeciwpowodziowego, graficznie przedstawione na rysunku Studium 2016 nr IIA/1.

Dla wskazanych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów i art. 881 prawa wodnego.

Sosnowieckie Inwestycje Sp. z o.o. w zakresie nadzorowanych zadań inwestycyjnych służących podniesieniu poziomu zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie miasta Sosnowiec realizuje inwestycje:

1. „Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej wraz z przebudową ulic w rejonie Ostrów Górniczych w Sosnowcu”

·Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Maczkowskiej w ramach zadania o długości ok. 0,8 km;

2. „Budowa sieci kanalizacji deszczowej wraz z przebudową drogi w rejonie ulic Aleksandra Fredry i Nowej w Sosnowcu”

·W ramach zadania planowana jest budowa kanalizacji deszczowej o długości ok. 1,5 km;

3. „Modernizacja gospodarki wodno-ściekowej wraz z przebudową ulic w rejonie Ostrów Górniczych w Sosnowcu”

·Budowa kanalizacji w ul. Niecałej, Maczkowskiej, Starzyńskiego, Gałczyńskiego w Sosnowcu. W ramach zadania planowana jest budowa kanalizacji deszczowej o długości ok. 1 km;

4. „Rozbudowa fragmentu ul. Jana Długosza w Sosnowcu”

·W ramach zadania planowana jest budowa kanalizacji deszczowej o długości ok. 0,5 km;

5. „Rozbudowa skrzyżowania ul. Lenartowicza z ul. Paderewskiego w Sosnowcu”

·W ramach zadania wybudowano kanalizację deszczową o długości ok. 338 m;

6. „Rozbudowa ul. gen. Mariusza Zaruskiego w Sosnowcu”

·W ramach zadania wybudowano kanalizację deszczową o długości ok. 2 426 m;

7. „Budowa drogi łączącej ul. Sedlaka i ul. Niepodległości”

·W ramach zadania wybudowano kanalizację deszczową o długości ok. 375 m;

8. „Rozbudowa skrzyżowania ul. Hubala-Dobrzańskiego z ul. G. Zapolskiej w Sosnowcu wraz z realizacją zespołu parkingów na cele poprawy dostępności do Centrum Pediatrii im. Jana Pawła II w Sosnowcu, w tym: Zadanie 1. Rozbudowa skrzyżowania ul. Mjr H. Dobrzańskiego - Hubala z ul. Gacka i ul. G. Zapolskiej”

·W ramach zadania została wybudowana kanalizacja deszczowa o długości ok. 332,5 m;

9. „Przebudowa wiaduktu drogowego nad torami PKP w ciągu ulicy Wojska Polskiego w Sosnowcu”

·W ramach zadania wybudowano ok. 130 m kanalizacji deszczowej na potrzeby odwodnienia wiaduktu w ciągu ul. Wojska Polskiego, wpiętej do dwóch gruntowych zbiorników bezodpływowych.

III. Stan wód i urządzeń wodnych na terenie miasta Sosnowca

Zestawienie administratorów wód oraz urządzeń wodnych przedstawia się następująco:

a) Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”:

- rzeka Przemsza,
- rzeka Biała Przemsza,
- rzeka Brynica,
- rzeka Bobrek,
- Potok Zagórski,
- Potok Jamki,

b) Urząd Miejski w Sosnowcu - WGK:

- Potok Dańdówka,
- Rów Mortimerowski,
- Rów Klimontowski,
- rowy melioracyjne: B, C, K i E,

c) Okręg Katowice Polskiego Związku Wędkarskiego:

- akwen wodny „Balaton”,
- akwen wodny „Rybaczkówka”,
- akwen wodny „Leśna”,

d) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sosnowcu:

- akwen wodny „Stawiki”,

e) ArcelorMittal Poland S.A. - Oddział w Sosnowcu:

- jaz piętrzący na rzece Przemszy przy ulicy Radocha,

f) Tauron Wytwarzanie S.A. - Oddział Elektrownia Jaworzno:

- jaz piętrzący na rzece Białej Przemszy przy ul. Plażowej.

W 2024 roku Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach zakończyło następujące zadania dotyczące prac konserwacyjnych na ciekach wodnych na terenie miasta Sosnowca:

- wykonanie konserwacji (utrzymanie): wały przeciwpowodziowe rz. Białej Przemszy na łącznej dł. 7,433 km, w m. Sosnowiec, Jaworzno;
- wykonanie konserwacji (utrzymanie): lewy wał przeciwpowodziowy rz. Bobrek w km 7+715-8+342 w m. Sosnowiec, woj. śląskie;
- opracowanie dokumentacji do zgłoszenia wodnoprawnego dla realizacji zadania pn.: Wykonanie konserwacji (utrzymanie): rz. Bobrek w km 0+000 - 7+674 w m. Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza, woj. śląskie;
- wykonanie konserwacji (utrzymanie) na wałach rzeki Brynicy w centrach aglomeracji miejskich, miast położonych poniżej zbiornika Kozłowa Góra, Piekary Śląskie, Bobrowniki, Wojkowice w km 24+950-18+100, Czeladź w km 10+664-8+149, Sosnowiec w km 4+600-2+100 (rozmiar rzeczowy: 11,865 km);
- wykonanie konserwacji (utrzymanie) wałów rzeki Przemszy na terenie m. Sosnowiec na odcinku 23+500-26+200 (L) oraz 28+550-28+850 (P) - karczowanie i jednokrotne koszenie powegetacyjne wraz z likwidacją nor zwierząt i ubytków (rozmiar rzeczowy: 3,000 km jednostronnie).

Dodatkowo w wyniku przeprowadzonego przetargu na realizację zadania pn. *Udrożnienie i zebranie odpadów z koryta rz. Bobrek w km 5+360-6+000 w rejonie ul. Upadowej w m. Sosnowiec* wyłoniono wykonawcę.

Administratorzy prowadzili następujące prace związane z funkcjonowaniem budowli hydrotechnicznych - jazów piętrzących:

1. Na rzece Przemszy (ArcelorMittal Sosnowiec):

- oczyszczanie rejonu jazu z nawarstwionych elementów obcych płynących rzeką typu: gałęzie i konary, trawy, liście oraz odpady komunalne (średnio raz na dwa miesiące),
- czyszczenie dna rzeki w rejonie jazu oraz w rejonie zrzutu wody i czerpni przy przepompowni Dębowa Góra z nagromadzonych mułów (średnio dwa razy w roku),
- koszenie traw i wycinanie samosiejek na brzegu rzeki na długości ok 600m,
- przegląd komisyjny budowli jazu oraz terenów poniżej i powyżej jazu do przepompowni Dębowa Góra (raz w roku),
- przeprowadzona została również przez Wody Polskie kontrola gospodarowania wodami w dn. 04.06.2024, z której zrealizowane zostały zalecenia – oznaczenie maksymalnej rzędnej piętrzenia oraz przeprowadzenie konserwacji/odmulenia czerpni.

2. Na rzece Białej Przemszy (Tauron Wytwarzanie – Oddział Elektrownia Jaworzno) – obiekt na bieżąco jest poddawany przeglądom wynikającym z Ustawy Prawo Budowlane:

- coroczny przegląd stanu technicznego w branży budowlanej (Art. 62 ust. 1) – data wykonania przeglądu 20.05.2024 r.,

- coroczny przegląd stanu technicznego w branży elektrycznej (Art. 62 ust. 1) – data wykonania przeglądu 19.11.2024 r.,
- pięcioletni przegląd stanu technicznego (Art. 62 ust. 2) – data wykonania przeglądu lipiec 2023 r.

Informacje o wykonanych przeglądach wraz z protokołami są corocznie wysyłane do WINB w Katowicach oraz WZK Sosnowiec. Czynności konserwacyjne wynikające z zaleceń zawartych w protokołach z przeglądów są wykonywane na bieżąco. W bieżącym roku zostały wykonane prace polegające na usunięciu uszkodzeń powłoki antykorozyjnej na belkach, zastawkach i obudowach szaf sterowniczych. Dokonano uzupełnienia ubytków elementów betonowych jazu wskazanych w protokole. Ponadto zgodnie z decyzjami środowiskowymi na bieżąco utrzymywane są wały Białej Przemszy w należytych stanie poprzez usuwanie samosiejek i drobnej roślinności.

IV. Zagadnienia problemowe

a) Regulacja rzeki Bobrek.

Od wielu lat zadanie to było realizowane przez KWK „Kazimierz-Juliusz” ze względu na szkody górnicze, które są przyczyną obniżenia terenu i powstania ryzyka zagrożenia powodziowego ze strony rzeki Bobrek. W grudniu 2012 r. przedstawiciele Kopalni poinformowali, że w związku z trudną sytuacją finansową zadanie to nie będzie kontynuowane. Zarząd Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wystąpił do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. (SRK) - następcy prawnego Kopalni w sprawie podpisania aneksu do ugody, dotyczącej naprawy szkody górniczej w korycie i na wałach rzeki Bobrek.

Zalewanie domów w rejonie ul. Świerkowej spowodowane jest zaburzeniem stosunków wodnych w rejonie Nowego Zawodzia i spływaniem wód z obszaru całej zlewni (również z obszaru zalewiska Wn 68/02, z którego wody poprzez nieszczelny wał wąskotorówki przesączają się w stronę zalewiska Wn 70/12). Do usuwania nagromadzonej wody wykorzystywana jest pompa.

W drugiej połowie września 2016 r. SRK S.A. dokonała wymiany pompy obsługującej Nowe Zawodzie, zlokalizowanej na północ od ul. Świerkowej. Ustalono także nowe procedury, dotyczące wykorzystywania pomp. Powyższe działania powinny usprawnić funkcjonowanie i zapobiec ewentualnemu zalewaniu posesji położonych w tym rejonie.

W związku z przedmiotowym problemem, od 2016 r. odbywają się zwoływane przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego posiedzenia Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, których tematem było m.in. omówienie terminu, harmonogramu i zakresu prac przewidzianych do wykonania przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A., związanych z regulacją koryta rzeki Bobrek.

Efektom posiedzenia, które odbyło się w dniu 27.03.2018 r. są ustalenia, z których wynika, że sprawa zostanie rozstrzygnięta pomiędzy wskazanymi podmiotami.

W 2019 r. trzy posiedzenia Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku dotyczyły tego problemu. Pierwsze posiedzenie dotyczyło omówienia propozycji zawarcia ugody przedstawionej przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. Pierwszym etapem było dokonanie inwentaryzacji. Po jej przeprowadzeniu miał być wykonany projekt rekultywacji. Koncepcja ta jednak nie doszła do skutku, ponieważ część gruntów ma nieuregulowaną sytuację prawną, w związku z tym firma, która miała wykonać pracę odstąpiła od przedmiotowych zadań. Wariant ten dotyczył zarówno regulacji rzeki jak i usuwania szkód górniczych na Nowym Zawodziu. SRK wniosowała do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o pozyskanie środków na usuwanie skutków szkód górniczych (w tym m.in. na wykup gruntów), jednakże wniosek został odrzucony ze względów formalnych.

Powstała zatem nowa koncepcja, aby przeprowadzić prace nie wychodząc poza koryto rzeki. W ramach przedmiotowego zagadnienia poruszono kwestię podjęcia prac w korycie rzeki (na odcinku około 1 km) oraz naprawy szkód górniczych w rejonie ulicy Cisowej i Świerkowej, tzw. Nowe Zawodzie.

Na następnym posiedzeniu ustalono, iż istotą sprawy jest porozumienie – ugoda pomiędzy Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A., jako następcą prawnym Kopalni a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie. Poruszono również kwestie uregulowań formalnych terenów (miejsz zalewowych), gdyż względy prawne nie pozwalają na poczynienie pewnych kroków. Przedstawiciele SRK oświadczyli, iż powstał projekt przedstawiający Koncepcję regulującą stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu. Wykonała go firma wskazana przez Spółkę. Dopiero po wyborze i akceptacji jednego z wariantów, zostaną wdrożone procedury związane

z wyborem projektu dla zadania „*Rekultywacja terenu poprzez regulację stosunków wodnych dla obszaru Nowego Zawodzia w Sosnowcu*”.

W maju 2019 r. Komisja zebrała się w celu poznania wariantów koncepcji regulującej stosunki wodne w zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia. Wybrano wariant zakładający zachowanie istniejącego systemu odwodnienia, poprzez adaptację zalewiska Wn 70/12 na zbiornik retencyjny przy przebudowanej pompowni P1 o wydatku 100l/s. Tłoczenie wody rurociągiem do rzeki Bobrek w rejonie km 8+323. Adaptację zalewiska Wn 68/02 na zbiornik retencyjny stale wypełniony wodą z odprowadzeniem nadmiaru przebudowanym rowem R-3 do rzeki Bobrek w rejonie km 9+080. Odtworzenie rowu R-1 w rejonie zalewiska Wn 17/69 i skierowanie go do zalewiska Wn 70/12.

Wariant ten umożliwia wykonanie wszystkich tych prac w sposób minimalizujący ingerencję w środowisko przyrodnicze i warunki wodne.

Planowane przedsięwzięcie polegać będzie na regulacji rzeki Bobrek na odcinku ok. 1090 m, tj. od mostu drogowego w ciągu ul. Boya-Żeleńskiego do mostu dawnej kolei wąskotorowej (powyżej mostu kolejowego w ciągu linii kolejowej relacji Kazimierz – Maczki) w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu. Przedmiotowa regulacja ma za zadanie likwidację negatywnych skutków eksploatacji górniczej w obrębie koryta rzeki, naprawę uszkodzonych budowli hydrotechnicznych, zapobieżenie dalszej erozji ubezpieczeń brzegowych i wału przeciwpowodziowego, a tym samym ochronę przeciwpowodziową terenów przyległych do koryta cieku, w tym szkoły, zabudowań mieszkalnych, obiektów drogowych, a także hałdy pokopalnianej w km 8+322 – 8+712 na brzegu lewym.

W dniu 28.01.2022 r. pomiędzy Spółką Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Bytomiu a Gminą Sosnowiec zawarta została ugoda, której przedmiotem jest uregulowanie zasad związanych z naprawieniem szkody pochodzenia górniczego, jaka wystąpiła na skutek ruchu zakładu górniczego KWK „Kazimierz Juliusz”, na nieruchomościach położonych w Sosnowcu w rejonie ulic Świerkowej i Cisowej, polegającej na obniżeniu terenu, co spowodowało niekorzystną zmianę stosunków wodnych oraz jego regularne zalewanie. SRK na mocy ugody zobowiązała się wykonać prace regulujące stosunki wodne w obszarze zlewni rzeki Bobrek w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu, na własny koszt i ryzyko utrzymywać bezpieczny poziom wód w zbiorniku oraz ponosić odpowiedzialność za szkody spowodowane niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem obowiązku utrzymywania bezpiecznego poziomu wód w zbiorniku.

W dniu 30.10.2023 r. zawarty został aneks nr 1 do powyższej ugody, wskazujący na zaakceptowanie przez Gminę Sosnowiec propozycji rozwiązań projektowych dla zalewisk będących przedmiotem rozpatrywania – stosownie do opracowanej dokumentacji projektowej pn.: „*Projekt rekultywacji poprzez regulację stosunków wodnych w rejonie Nowego Zawodzia w Sosnowcu*”.

b) Zalewanie ul. Sokolskiej oraz ul. Podmokłej i ul. Mokrej w rejonie Środuli Dolnej.

Zagadnienie podtapiania ulic i posesji w rejonie Środuli Dolnej w Sosnowcu związane jest przede wszystkim z budową podłoża jaka występuje w tym terenie, mianowicie mamy tutaj do czynienia ze słabo przepuszczalnymi gruntami ilastymi. Ponadto, niekorzystne usytuowanie terenu ze spadkiem w kierunku Sosnowca powoduje napływ dużych ilości wód opadowych i roztopowych z miast sąsiednich, tj. Dąbrowy Górniczej (osiedle Mydlice) i Będzina (ul. Kamienna). Obecnie wody te spływają zarówno powierzchniowo, jak również odprowadzane są z dzielnicy Mydlice na teren Sosnowca w sposób zorganizowany wylotem kanalizacyjnym skierowanym do rowu otwartego, przebiegającego wzdłuż ogródków działkowych ROD Zagórze, przechodzącego następnie przepustem pod ul. Sokolską i uchodzącego do Potoku Zagórskiego.

Brak prawidłowego zagospodarowania tych wód w znacznym stopniu zwiększa zagrożenie podtopieniami, ponieważ nie najlepszy stan techniczny przedmiotowego rowu oraz brak jego ciągłości powoduje rozlewanie się wód w rejonie ul. Sokolskiej i spływanie ich na niżej położone ulice i nieruchomości zlokalizowane w Środuli Dolnej.

W 2021 r. zlecone zostało opracowanie dokumentacji projektowej przedsięwzięcia pn. „*Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie dzielnicy Środula Dolna w Sosnowcu*”. Prace projektowe zostały zakończone w lipcu 2024 r. Obecnie Gmina jest w trakcie uzyskiwania niezbędnych zgód i decyzji, które są wymagane do złożenia wniosku o udzielenie pozwolenia na budowę. Po wykonaniu dokumentacji projektowej, Gmina zamierza wystąpić o dofinansowanie na realizację inwestycji.

Ponadto, w celu kompleksowego rozwiązania problemu podtopień w tej dzielnicy miasta została wykonana opinia techniczna dla przepustu w ciągu Potoku Zagórskiego pod dawnym wiaduktem kolei kopalnianej, zlokalizowanego na działce nr 507/2 obręb 0010 w rejonie ulicy Sokolskiej i Mokrej, będącej własnością Gminy Sosnowiec. Przedmiotowa opinia wykazała zły stan techniczny przepustu, w efekcie czego zaistniała konieczność jego rozbiórki. W dniu 4 grudnia 2023 r. podpisana została umowa na wyburzenie tego obiektu. Przedmiotowa umowa została zrealizowana z końcem czerwca 2024 r.

c) Niedrożność sieci kanalizacji deszczowej

W bieżącym roku wykonano remont przepompowni wód deszczowych przy ul. KWK Kazimierz Juliusz, obejmujący zakup wraz z dostawą i montażem trzech pomp zatapialnych do wód deszczowych z wyposażeniem oraz wymianę i zabudowę szafy sterowniczej w przepompowni przy ul. KWK Kazimierz Juliusz w Sosnowcu. Powyższe prace zwiększyły wydajność ww. obiektu.

Kanalizacja deszczowa wraz z infrastrukturą towarzyszącą m.in. przepompowniami wód deszczowych na terenie miasta objęte są stałym utrzymaniem, a prace konserwacyjne prowadzone są systematycznie.

Wydział Gospodarki Komunalnej dwa razy w roku (wiosną i jesienią) prowadzi prace związane z utrzymaniem i konserwacją Potoków: Jamki i Dańdówka oraz rowów melioracyjnych: B, C, K, E, rowu Klimontowskiego, Rowu Mortimerowskiego oraz rowów przy następujących ulicach: J. Watta, Społecznej i Wopistów (za budynkami mieszkaniowymi).

W roku 2024 Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu przeprowadził szereg prac związanych z udrażnianiem i przywracaniem funkcjonalności rowów oraz potoków na terenie Miasta Sosnowca:

- Udrożniono zator oraz odtworzono część koryta Rowu Mortimerowskiego na odcinku na terenach KWK Kazimierz;

- Udrożniono zator oraz zlikwidowano uszkodzony przepust pod dawnym nasypem kolejowym w rejonie ulicy Sokolskiej na Potoku Zagórskim;

- Kilkukrotnie oczyszczano przepusty oraz koryto Rowu Mortimerowskiego oraz Potoku Zagórskiego;

- Oczyszczono, pogłębiło oraz częściowo odtworzono rów melioracyjny położony za nieruchomościami na ulicy Łukasiewicza - KWK Kazimierz Juliusz;

- Wielokrotnie oczyszczano i pompowano wodę z niedrożnych studzienek deszczowych w różnych rejonach miasta Sosnowca.

V. Zadania organizacyjne i finansowe dotyczące obszaru zagrożeń i ryzyka powodziowego

1. Pomoc finansowa Państwa

Środki finansowe na usuwanie skutków klęsk żywiołowych planowane są w ramach rezerwy celowej w budżecie na dany rok kalendarzowy z uwzględnieniem zapisów:

- Ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach prawnych związanych z usuwaniem skutków powodzi (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 654 ze zm.)

Od 2010 roku nie wystąpiły na terenie Sosnowca zdarzenia wyczerpujące kryteria definicji powodzi, w związku z czym Sosnowiec nie został ujęty w „Wykazie Gmin Poszkodowanych w wyniku Powodzi we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu” stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 października 2024 roku w sprawie gmin poszkodowanych w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r., w których stosuje się szczególne zasady odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1483).

Jak wynika z wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 kwietnia 2021 roku w sprawie zasad i trybu udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowych z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych związanych z remontami i odbudową obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, w tym na przeciwdziałanie skutkom takich zdarzeń w przyszłości z pomocy mogą korzystać tylko te gminy, których straty w mieniu komunalnym przekroczyły wartość 5% budżetu na rok poprzedzający stan powodziowy. Środki dla osób fizycznych mogą zostać uruchomione tylko w przypadku zaistnienia zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej zgodnie z postanowieniem art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie

kłęski żywiołowej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1897). Pomoc ta jest przyznawana na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.). Gmina Sosnowiec i mieszkańcy miasta nie skorzystali z tej pomocy.

2. Ustalenia wynikające z wdrażanych dokumentów planistycznych

·Zespół Planistyczny Zlewni Przemysły dokonał oceny stopnia ryzyka powodziowego. W gminach Zagłębia nie było poziomu określonego jako nieakceptowany lub nadmierny. **Dla Sosnowca przyjęto poziom niski.**

·Miasta i gminy sąsiednie ryzyko powodziowe ustaliły na poziomie niskim lub bardzo niskim. Te oceny są wynikiem analiz sytuacji z lat poprzednich. Zagrożenia, z jakimi zetkniemy się obecnie będą uwzględnione w następnym cyklu planistycznym.

·Wszystkie dane i informacje brane pod uwagę przy przygotowaniu Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym uwzględniają tylko zagrożenia stwarzane przez rzeki. Zadanie odprowadzenia wód deszczowych nie jest przedmiotem tego opracowania - w tym zakresie mogą być wydane jedynie rekomendacje. Podobnie odprowadzanie ścieków i utrzymanie sieci kanalizacyjnych. Mapy zagrożenia powodziowego jak też miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego nie będą zawierały ustaleń w tym zakresie. Wskazany zakres podlega rozwiązaniu przez gminy we własnym zakresie.

VI. Sprzęt

1. Na wyposażeniu Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu znajduje się sprzęt zakupiony ze środków miejskich do działań przeciwpowodziowych:

- motopompa szlamowa WT40X z silnikiem spalinowym – komplet (nasada 110 + wąż ssawny + 3 wąż tłoczny) - 1 szt.,
- motopompa szlamowa WT40X z silnikiem spalinowym – komplet (nasada 110 + wąż ssawny + 3 wąż tłoczny) - 1 szt.,
- agregat prądowórczy EU 20i wraz z przewodem do odprowadzania spalin - 1 szt.,
- agregat prądowórczy EU 20i – 1 szt.,
- agregat prądowórczy EG 5500 CL – 1 szt.,
- geowłóknina gęstość 300 g/m² – 500 m²,
- plandeka ochronna – 1 szt.,
- worki na piasek – 400 szt.

2. W związku ze zmianą normatywu wyposażenia, w marcu 2021 roku doszło do przesunięć kontenerów pomiędzy jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej na obszarze województwa śląskiego. W związku z powyższym na wyposażeniu jednostek ratowniczo-gaśniczych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Sosnowcu nie znajdują się kontenery oraz nośniki kontenerów.

3. W dyspozycji Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych pozostaje następujący sprzęt:

- Worki przeciwpowodziowe 9000 szt.;
- 3 pompy pływające typu Niagara;
- 3 pompy szlamowe dużej wydajności;
- Odcinki Tłoczne 10 szt.;
- Odcinki ssawne 6 szt.;
- Zapora przeciwpowodziowa z ulicy Jabłoniowej.

Miejski Zakład Usług Komunalnych w Sosnowcu w roku 2024 dokonał zakupu:

- 12.000 worków przeciwpowodziowych na piasek;
- 2 Pomp Szlamowych dużej wydajności wraz z odcinkami tłocznymi i ssawnymi;
- Elementów zapory przeciwpowodziowej instalowanej na ulicy Jabłoniowej (poprzednie skradziono).